

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Elofizetési ára:
Negyedévre 2 pengő

Száma: 20 fillér.

Szerkesztőség: 107, kladóhivatali távbeszélő sz. 67.

Nincs nemzeti ajándék.

A zsidóüzletek bezárására hozott kormányintézkedések után döbbenhetett csak rá a magyarság, mit jelentett a magyar kereskedelem a zsidóságnak.

Nemcsak Budapesten, hanem a vidéki városokban is egész utcákon üzleti redőnyekre felkerültek a hatósági zárlatot hirdető hivatalos feljegyzések. Most a laikusok és a közömbösek is láthatják, milyen hihetetlen módon szállotta meg a zsidóság a magyar gazdasági élet egyik fontos ágát s mennyien voltak azok, akik az összlakosság mégis kis hányadát kitevően rajt tartották kezüket a magyar gazdaság ütőerén.

Az első döbbenet után e téren is megindult természetesen az a munka, amely az elmúlt esztendőben is kibúvót talált minden intézkedés ellen, amely a zsidóság hatalmának visszaszorítására történt. Itt is jelentkeztek azonnal azok, akik „kitűnő képességeik” hangoztatása mellett azt hiték ismét elérkezett az idő, mert „nemzeti koncosztás” lesz.

Kunder Antal miniszter ezeknek már eleve megüzenté, hogy nem lesz koncosztogató és nincs nemzeti ajándék s senkisé is ülhet be olyan pozícióba, ahova sok keresztény szakember hosszú évtizedek, küzdelmes munkájával sem tudott eljutni, mert a zsidóság mindenütt és mindenben keresztelte érvényesülésüket. E kérdés megoldásában a kérlelhetetlen igazságosság és főleg szaktudás játszik szerepet. Nem protekciósok és nem az Aladárók kerülnek a bezárt üzletkebe.

Rendezett okmányok, kedvező társadalmi elhelyezkedettség és összeköttetés alapján senki sem jut előnyökhöz. De mert az üzletkebe mégis kereskedőket kell állítani, *első sorban jönnek a kibombázottak, a harctéri sebesültek és*

rokkantak, a harctéren hőiesen helytálló és egyáltalán frontjárat katonák. De még tőlük is mindenképp megkívánják a szakértelmet, mint az új gazdasági rendben érvényesülni akarókkal szemben támasztott legelemibb feltételt.

És természetesen nem feledkeznek meg majd azokról a keresztény szakemberekről sem, akik a leküzdhetetlennek látszó zsidókonjunktúra ellenére is bátrak voltak kereskedelmi pályára lépni, már akkor amikor érvényesülésük a zsidóság nagy versenye miatt szinte teljesen kilátástalan volt.

A mellékutakban és udvarokban szerényen meghúzódó és elszántan dolgozó kistextilészek, rövidárusok és a többiek megérdemlik, hogy forgalmasabb üzletet juttassanak

Megalakult a Mohácsi Földművesek Olvasóköriében az Östermelő Hangya Mezőgazdasági Gépszövetkezet

Április hó 29-én Mohácson nagyhorderejű gazdasági érdeklődés volt a Földművesek Olvasóköriében, amelynek eredményeképp kimondta a kör rendkívüli közgyűlése, hogy kebelében megalakítja az Östermelő Hangya Mezőgazdasági Gépszövetkezetet a kör elnöke **Fehérvári István** ny. műszaki tanácsos vezetése mellett.

A jelentős gazdaösszejövetelen, amelyen többértékes felszólalás hangzott el, ott láttuk **dr. báró Mirbach Antalt** az Alsódnántuli Mezőgazdasági Kamara elnökét, **Asztalos Lajos** kamarai igazgatót, **dr. Rajczy Géza** kamarai főtitkárát, **Csapó István** és **Vogronits Pál** Hangya titkárokat, **Tass Ottó** kamarai főintézőt, **Geréby György** vármegyei gazdasági főfelügyelőt, **Baracs József** a pécsi és **Szilvassy Imre** a mohácsi járás gazdasági felügyelőjét, **Vikár Zoltán** mohácsi ref. lelkészt és még sokan másokat.

Délután a vendégek megtekintették a Mohácsi Sokacok Magyar Olvasókör Gépszövetkezte gépszínét és az abban elhelyezett immáron igen jelentős erőt képviselő mezőgazdasági gépeket. A megjelenteket **Jányi Antal** elnök üdvözölte és köszöntötte meleg szeretettel, — akik elragadtatással fejezték ki elismeré-

nekik. A kormányknak az a célja, hogy végre életrehívja az egészséges és igazságos minden erkölcsi alappal rendelkező keresztény magyar kereskedelmet. Súlyt helyez a kormányzat arra is, hogy a volt zsidó üzletek keresztény alkalmazottai közül minél több önálló egzisztencia kerüljön ki és szolgálhassa megérdemelt üzletével a tisztességes kereskedelmet.

Mohácson is, meglepő nagy számmal jelentkeznek máris a „kitűnő szakemberek”, ezeknek is csak azt üzenhetjük nem lesz koncosztogató és a bezárt mohácsi 52 zsidóüzlet majdani betöltésénél itt is kizárólag azok az elvek érvényesülhetnek, amit a miniszteri nyilatkozat világosan és félelérhetetlenül leszögezett.

süket a gazdag és értékes gépgyűjtemény, a gépszín nagyszerű berendezése, így különösen a villanyerőre berendezett daráló láttán.

Este 7 órakor a Földművesek Olvasóköriének székházában **Fehérvári István** elnök üdvözölte a megjelenteket, ahol **Asztalos Lajos** kamarai igazgató értékes felszólalásában rámutatott a magyar és külföldi, főleg német és más nyugati nemzetek termelési eredményeire, amelyek között óriási különbség van a magyar termelés terhére, holott a nyugati nemzetek sokkal mostohább talajviszonyok mellett kényserülnek termelni. A háború után megélnékül versenyben pedig csak úgy állhatja meg a magyar mezőgazdaság is helyét, ha első sorban kellő szaktudásra tesz szert, másodsorban pedig a rendelkezésre álló eszközöket észszerűen kihasználja, azaz racionálisan. Ezen eszközök kihasználása miatt értendő a trágyázás, műtrágyázás, a mezőgazdaság, gépesítése, ez utóbbiaké a jövő. Örömet fejezte ki a Sokac gépszín láttán s ha ma országos viszonylatban az egyes gépeknél már hateres százalékkal is emelkedett a foglalkoztatás ez bár örömdetes haladás korántsem az, ami szükséges a magyar mezőgazdaság

racionalizálására. E gépek beszerzésénél jut óriási szerepe a mezőgazdasági gépszövetkezeteknek. A Földművesek Olvasókörök tagjainak mezőgazdasági ifjagatlamai messze meghaladják a minimális 600 holdat, miéztis indítványozza, hogy mondja ki a közgyűlés gépszövetkezet megalakítását.

Fehérvári István elnök köszönetét fejezte ki az értékes felszólalásért majd **Csapó István** Hangya titkár emelkedett szólamra. Emlékeztette a gazdákat, hogy nem is olyan régen boletás búza volt. Nem szabad annak mégegyszer előfordulnia, hogy a magyar mezőgazdaság terményei olyan katasztrofális értékesítési lehetőségek elé kerüljen, mint a trianoni Magyarország került. E célt azonban kizárólag több termeléssel, valamint a termelés bizonyos foku átállításával érhetjük csak el. — Az áldott magyar föld megtermi a gyapotot, dohányt, olajosmagvakat, rizst és még egész sorát azon növényeknek, amikről gazdáink azelőtt hallani sem akartak. Súlyt kell helyezni a minőségi termelésre is. Ezen termelési célok elérésében szinte nélkülözhetetlen a gazdaszövetkezet.

Ma a Hangya mindent elkövet, hogy ezen gépszövetkezeteket mezőgazdasági gépekkel kellően ellássa, hogy azok minél eredményesebben szolgálhassák a több és jobb termelés gondolatát. — Majd ismertette a szövetkezetek szervezetét és megalakítási módját. **Fehérvári István** elnök megköszönve az értékes felszólalást

indítványozza a közgyűlésnek mondja ki, hogy a Földművesek Olvasókörök kebelében megalakítják az Östermelő Hangya Mezőgazdasági Gépszövetkezetet. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadta el az indítványt, majd megválasztotta a titkárt.

A gépszövetkezet elnökévé **Fehérvári István** választotta meg a közgyűlés.

A megalakulás után **dr. Rajczy Géza** kamarai főtitkár a »Szövetkezeti szervezkedés a gazdák boldogulásának útja« címmel tartott igen értékes felvilágosító előadást. A háború utáni terményértékesítés terén megindul a nagy verseny. Ma a gazda általában sok százalékkal drágábban vásárol ezzel szemben jelentős százaléavesztéssel tudja

értékesíteni terményeit. A szövetkezetek óriási jelentősége éppen ebben rejlik, megszervezni a szövetkezeti alapon a kisgazdaságok szükségleteinek beszerzését az egyik oldalon s ugyancsak szövetkezeti alapon értékesíteni a gazdák terményeit, azaz a gazda saját szövetkezetén belől saját maga intézi ügyeit. A kormányzat jelenlegi elve is az, hogy a gazdákat csakis a szövetkezeteken keresztül segíti és támogatja. Ez a támogatás a háború után, nyilvánvalóan még erőteljesebben a szövetkezetekre fekteti a főszűlyt. A termelés állításának szükségessége rövidesen befog következni s máris érezhető. 1938-ban például baromfi exportunk 53 000 000 P-öt, buba exportunk 68 000 000 P-t, míg a borexportunk 8 000 000 P-öt hozott.

Feltűnő, hogy a gazdák előtt annyira lecsinyelt termelési ág, mint baromfi csaknem megközelítette a gabonát ugyanakkor a magyar gazdaság büszkeségét a bort messze túl szárnyalta. Szövetkezeti alapon megfizerezni lehet a termelési ágak hozamát. Ilyen szövetkezetek pl. a sertésenyésztés és hizlalás, gazdasági háziipari szövetkezetek, gazdasági gépszövetkezetek, gazdasági gépszövetkezetek stb. Szükséges a szövetkezeti gondolat minél nagyobb népszerűsítése, annak az iskolai oktatása már az elemi iskola VII—VIII. osztályában, a kereskedelmi törvény elavult szakaszainak helyébe egy modern mindent felölelő szövetkezeti törvény megalkotása. — Sokak előtt ezek távoli álomképeknek látszanak, pedig az idő sürget fejezte be kiváló előadását *Rajczy* főtjtár s én erősen hiszem is, hogy a magyarság megerősödése szempontjából olyannyira fontos kérések mielőbb megoldást fognak nyerni.

Geréby György vármegyei gazdasági főfelügyelő felszólalásában statisztikai adatokkal mutatott rá a mohácsi mezőgazdaság néhány igen figyelemreméltó s gyökerében sürgősen megváltoztatandó hibáira. A mohácsi határban — mondotta — 22 000 kat. hold szántóra mindössze 5357 számos állat esik, ami szerint több mint 4 holdra esik egy számos állat. Évente egymillió százezer mázsa trágya kellene s ehelyett van 535 700 mázsa, hiány tehát 571 570 mázsa. A meglévő trágya sem megy azonban mind ki a szántókra, mert igen jelentős része a szőlőkre kerül.

Egészen hihetetlen, de tény, hogy a 22 000 hold szántóhoz mindössze 357 hold pillangós növény (lucerna, lóhere) van. Mi a teendő? Lehetőség szerint tartunk több állatot. A meglévő trágyára pedig vigyázzunk. Fektesünk sok súlyt annak kezelésére. Vessünk minél több pillangóst és borsót. Végezzünk zöldtrágyázást is. Gyűjtsünk minél több takarmányt s ne resseljünk silót építeni. Nem feltétlenül szükséges ahhoz a téglá, vagy cement. Kitűnő szolgálatot tesznek a földsilók is. Ideális gazdálkodás az, ha $\frac{1}{4}$ rész őszi, $\frac{1}{4}$ rész tavaszi, $\frac{1}{4}$ rész kapás és $\frac{1}{4}$ rész takarmány. A mohácsi határ e téren óriási eltérést mutat: 27% a gabona, 52% a kapás, 3% ipari, 9% fakarmány

és 9% egyéb. A takarmánynál pedig minimális kell hogy legyen a 15%. Őszi szántást s ez évben különösen a tarlószántást elvégezni a várható tűz és szabotázsveszélyekre egyenesen nemzeti kötelesség. Használjunk jó fajta magokat s azokat géppel vessük. Kukoricát jobban megmunkálni a mohácsi 10 000 kat. holdnál nagyobb területű kukoricaföldeken az átlag a 15 mázsa holdanként, ami igen gyenge eredmény. Többször kapálni.

Minden területet bevetni burgonyával. Azt nem lehet felgyújtani és lebombázni. Kenyér nélkül meglehet élni, de burgonya nélkül nem.

Allattenyésztés terén is elég szomorú képet látunk. A 2340 marhából mindössze két gazda 10 állata van törzskönyvezve. Pedig hiába van cifraszerszámos lovunk, a kocsink mégis csikorgó marad, ha teheneink sovány tejelők. Többet kell törődni a szarvasmarhával. A magyar gazda rossz tulajdonsága ez, hogy csak a lovat és sertést szereti. Mohácsi környéki községekben évről évre pompásan emelkedik a törzskönyvezett szarvasmarha állománya, nem hinné, hogy erre a mohácsi gazdák képtelenek lennének, csak akarat és kitartás kell, fejezte be *Geréby* főfelügyelő egyszerű előadását. *Vikár Zoltán* ref. lelkes köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik a mai napon előadásokkal és megjelenésükkel lehetővé tették, hogy a mohácsi Földművesek Olvasókörében megalakulhatott a mezőgazdasági gépszövetkezet köszönetét fejezte ki *Fehérváry István* elnöknek, azért a fáradhatatlanságért és önzetelen munkálkodásért, amellyel szívén viseli a mohácsi földműves társadalom ügyeit s kéri az Istent segítse őt meg nemes munkájának előbbre vitelében. A gyűlés lelkes hangulatban ért véget.

Érettségi a gimnáziumban.

A háborus körülmények által megrövidített iskolai évről megfelelően idén az érettségi vizsgálatok is korábban folytak le a gimnáziumban. Miután az írásbeli része április 19, 20 és 21-én lezajlott, a szóbeli vizsgálatra e hó 28—29-én jelentkeztek a jeleltek, szám szerint 14-en, köztük 2 leánytanulója az intézetnek. A vizsgálatokon *Dr. Palos Bernardin* tanker, kir. főigazgató elnökölt. Az eredményt 29-én délután 5 órakor hirdette ki következőképpen: Kiténtéssel éretti *Benedik Irén* és *Schepp Károly*. Jelesen éretti *Nyárai György*, jól éretti *Piukovich István*, *Proksch Artur*, *Schváb József*, éretti *Bartos Imre*, *Csomor László*, *Fischer István*, *Krekó János*, *Tibor Béla*, *Trecsek Emma*, és *Varga Ferenc*. Egy tárgyból javítóérettségi vizsgálatra utasított 1 tanuló. Az eredmény kihirdetése után *Dr. Palos Bernardin* főigazgató néhány buzdító szót intézett az iskola frissen éretti fiatalaihoz, melyben hangoztatta, hogy ez nem volt az u. n. hadi érettségi, mert ha kevesebb anyagból kérdezték is a jelölteket, ami a megrövidített iskolai évvel magyarázható, de a végzett

anyagból becsületes tudást és készütséget kívánt a bizottság, mely természetesen mérlegelte azokat a tényezőket is, melyek a tanulást a tanulók akaratától függetlenül akadályozták. Majd fölhívta az érettek figyelmét arra, hogy a mai nehéz időknek megfelelően még fokoztatban teljesítsék hazájuk iránti kötelességüket s soha egy pillanatra se feledjék, hogy magyarok és keresztények. Az érettségizettek nevében *Piukovich István* köszönte meg a főigazgatónak jóakaratu elnöklését s a fáradságot, hogy ide lejt és szeretettel vezette a vizsgálatot, valamint az egész tanári karnak, hogy nyolc éven át küzdött velük s tudásukat gazdagítva, előkészítette őket arra a kemény életre, mely odakünn várja most a tetterekész magyar ifjúságot.

Dr. Palos Bernardin tanker, kir. főigazgató ezután elbúcsúzott a tanári kartól s a délutáni 6 órai autóbusszal visszautazott Pécsre.

A Nepomuki Szent János szobra

Állították 1796 és 1810 között.

A Nepomuki Szent János szobor keletkezéséről pontos időt megállapítani nem lehet. Az egyháziállományi jegyzőkönyvek első ízben 1810-ben említik, hogy az 1796-évi nagy árvíz alkalmával tett fogadalom teljesítéseként állították. Az 1829-iki jegyzőkönyv szerint a szobor a m. kir. állami sóhivatal (ante Regium Salis Officium) előtt áll s hogy a szobor fenntartására és nyolcadján szokott istentiszteletek megtartására *Zettl* sóhivatali tisztviselő 500 Ft alapítványt tett, melyet akkor és később is a sóhivatal főnöke (Preceptor) kezel. A sóhivatal főnöke az alapítás idején *Hölbling József* volt. Ezen utóbbi jegyzőkönyv megírja azt is, hogy Nepomuki Szent János napján reggel 6 órakor körmenet indul a szoborhoz, amely a Szt. háromság szobor megkerülésével tér vissza a templomba, ahol ünnepi mise van. A szent nyolcadja alatt pedig mindennap este 7 órakor a szobor előtt litániát tartanak. A szoboralapítvány kezelése később az Egyházmegyei Alapítványi Hivatalhoz került s lassan tetemes tőkét szerzett és 1927. január 1-én 395 640 Koronát tett ki, amely azonban devalváció következtében elértéktelenedett.

1937-ben a város azon kérelemmel fordult az egyházközséghez, járuljon hozzá a szobornak eredeti helyéről a Duna felé mintegy negyven lépésnyi áthelyezéséhez. Az egyházközség bele is egyezett az áthelyezésbe, annál is inkább, mert a szobor eredeti rendeltetésének megfelelően közelebb került a Dunához s elhelyezése is jobb lett. A határozat jóváhagyása után *Bakó György* vállalkozó *Visy Zoltán* tervező mérnök terve szerint meg is kezdte a munkálatokat s egyidejűleg *Siki* (Schlitzer) *Emil* mohácsi származású festészeti akadémiai növendék az egyházművészeti hatóság jóváhagyása mellett igen szép és tökéletes munkával a szobrot átfestette.

Nepomuki Szent János ünnepén a régebbi időkben látványos ünnepség bonyolódott le a Dunán. A molnár és halász cím

Szent János előestéjén, május hó 15-én a szent tiszteletére nagy ünnepséget rendezett, melyet köznyelven »Szent János eresztés«-nek neveztek. Az ünneplők csónakokon, komponon nagy kivilágítással és zenével Szent Jánosnak e célra készült kisebb szobrát a szentelepről a börgyár alatti partrészig kísérték, a parton felsorakozó ünneplő tömeg jelenlétében. Ez a szobor utóljára *Leovics János* molnár, volt városbíró őrzetében volt, aki azt a mohácsi II. Lajos Múzeumnak adományozta.

A két század óta szokásos körmenetet és a nyolcada alatti esti litániákat a város most is megtartja, hiszen sokan még ma is bizonyára visszaemlékeznek a nagy árvizek szörnyűségeire és ma is éppen olyan bizalommal fordulnak Szent János közvél-téséhez, mint azt elődeink tették a régebbi időkben.

Nagy árvizek voltak 1796-ban, amikor a város a fogadalmat tette a szobor felállítására. 1802-ben, amikor sok ház dőlt össze, 1820-ban és 1838-ban. 1876-ban, amikor a városban 307 lakóház, a szigetben 1000 tanya dőlt össze 1878-ban, amikor 492 ház került víz alá és 64 ház dőlt össze teljesen 1883-ban, amikor az egész város ré műletben élt, 1900-ban és 1926-ban, amikor különösen az utóbbi esztendőben a Duna egész Alsó Baranyát előlötötte és az árvíz állandó eszözés mellett kerekén 60 napig tartott.

A Duna azonban nemcsak árvizei, hanem sodra miatt is nagy károkat okozott. A különböző időkben felvett egyháziállományi jegyzőkönyvek több ízben is utalnak arra, hogy a mohácsi belvárosi templom 1718-ban még a város közepén állott és hogy a Duna sodra és a gyakori nagy árvíz a városi oldal partrészeiből sokat vitt el és lassanként egész utcákat döntött a vízbe. A város II. Lajos Múzeumban van egy térkép, melyet *Eisenhut Antal* főhadnagy készített. E térkép mérete 150x200 cm. E térképen adott lépték szerint a belvárosi templom főbejárata a Duna parttól 60 bécsi öl távolságra van s ha ma megmérjük e távolságot, alig 40 öl, tehát 20 öl hiányzik, ami megfelel egy utcai házsor szélességének. Ha tehát 1792-től a védgátak megépítéséig 24 ölnyi területet szakított el a víz, akkor 1718—1792-ig, amikor még semmiféle védelem nem volt, még nagyobb részt szakíthatott le a víz sodra s igaznak kell lennie az öregek azon állításának, hogy a Dunában több házsor lelte pusztulását.

A folyóparti lakosság érthető módon fordult Nepomuki Szent Jánoshoz közbenjárásért, mert látta, hogy az emberi erő és tudomány nem tud gátat vetni a folyam rettenetes pusztításainak. Ezt a tiszteletet a szent iránt a város lakossága átmentette az elmúlt századokból s kérjük ma is pártfogó közbenjárását, őrizze meg a jövőben is e város minden lakóját a pusztító árvizek és egyéb veszedelmektől.

— nyi —

HIRDESSZEN
a Mohácsi Hirlapban

A mohácsi német nyelvtanfolyamok évzáró negyedik hangversenye.

Nagy örömmel vettük tudomásul és bizonyára Mohács zeneszerető táborának szintén örömeire szolgál, hogy városunkat újból felkeresik német művészek. Most, hogy a hangversenyidénynek vége felé járunk, nagy meglepéssel gondolkunk vissza azokra a változatos műsorú, eseményszámú hangversenyekre, amely a szépen fejlődő városunk életébe új, szép és megbecsülendő szintet hozott. A Színpartoló Egyesület zenekara megvetette alapjait egy szépeknek ígérkező zenei kultúrának melynek tovább fejlődéséhez az ősz óta városunkba járt magyar és német művészek sok szép emlékü hangversenye nagyban hozzájárult.

Annál inkább örülünk, hogy május hó 17-én Mohács zenekedvelő társadalmá új, szép hangversenynek lehet tanuja. A világszerte ismert müncheni Dahlke-trió európai körutja során újból Magyarországra érkezett és itteni hangversenyeit Mohácson kezdi meg. Műsorát nagy izléssel válogatta össze. Mozart-Beethoven és Schubert művek mellett Bach legszebb darabjait szólalnak meg. Három művész érdekes összeállításban játsza darabjait: zongora, gordonka és klanírét hangszerekre írt műveket ad elő. A nagy művészi eseménynek ígérkező hangverseny bizonyára sok érdeklődőt fog vonzani és biztosak vagyunk afelől, hogy a nyelvtanfolyamokat befejező hangverseny siker szempontjából méltán csatlakozik az idény többi hangversenyéhez.

A hangverseny részleteire a következők számunkban még visszatérünk.

HIRES

— **Kitüntetés.** A Kormányzó *Pazar Ferencnek* a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából teljesített kitünő szolgálatait a magyar bronzéremet a hadiszállag adományozta.

— **Esküvő.** *Kaplonyi Emil* belügyminiszeri számtiszt és *Herold Valéria* április hó 29-én tartották esküvőjüket a pécsi székesegyházban.

— **Meghalt egy kedvesnővér.** Nagy szomorúság egyben vesztés érte a keresztes Nővéreket és velük együtt mindazokat akik a mindig vidám és kedves *Sapientia* nővért ismerték és szerették. *Szalay Sapientia* április 30-án életének 40 ik évében Nyíregyházán, — ahova felettes hatósága áthelyezte — elhunyt. Nemes szíve ide vissza vágott a mohácsi kórházba. Az elmúlt héten teljesült volna kívánsága, ha nem jön közbe az emberi tervezetéseket keresztülhúzó halál. Elkísérjük őt képzeletben utolsó útjára és a tavasz leg szebb virágait szórjuk a frissen hantolt sírra. Önfeláldozó életének jutalma legyen az Isten látása.

— **Érettségi biztos.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter a bajai cisztercia gimnáziumhoz *Hites Ferenc* mohácsi gimnáziumi igazgatót küldte ki érettségi biztosnak.

— **Névváltoztatás.** A m. kir. igazságügyi miniszter *dr Langer Lajos* árvaszéki ülnök családi nevét „Nagy“-ra változtatta át.

— **Elmarad a vízicserkész-fogadalmi ünnepség.** Az újból életbeléptetett gyűlés tilalom következtében május hó 7. napjára hirdetett nyilvános vízicserkészfogadalmi ünnepség elmarad.

— **Baross szövetség a Bombakárosultakért.** A Barosszövetség helyi csoportja mint mindenkor ha áldozatkészségről volt szó, ezúttal is hitet tett áldozatkészségről és Iparosok Olvasókörének akciója nyomán a bombakárosultak megsegítésére 250 P adományozott.

— **Adomány.** *Schauly János* a 199. számú légo házcsoport parancsnoka a házcsoport lakóitól 30.50 Pengőt gyűjtött össze a bombakárosultak javára, mely összeget lapunk útján illetékes helyre továbbítottuk.

— **Kinél gyakorolhatnak a gyógyszerészelejtők?** A vallás, és közoktatásügyi miniszter kijelölte azokat a gyógyszerészeket, akiknél a gyógyszerészgyakorlati gyakorlati idejüket tölthetik. Mohácson: *Dr. Auber László*, *Dunaszekcsőn: Lajos Tibor* gyógyszerészreaptak erre vonatkozó jogosítványt.

— **Elzárásbüntetés zsidóvagyontárgyak elrejtése miatt.** A mohácsi m. kir. államrendőrség mint rendőri büntető bíróság *Jélics István* mohácsi lakost 12 napi, *Henczler István* mohácsi lakost 15 napi és *Környei István* mohácsi lakost 20 napi elzárásra büntette meg, mert zsidóktól vagyontárgyakat fogadtak el s azokat elrejtették. Elítéltek az ítéletben megnyugodtak.

— **Leventeköteles diákok és főiskolások figyelmébe.** A mohácsi Leventeparancsnokság nyomatékosan felhívja Mohácsra érkezett középiskolás és főiskolás leventeköteles ifjúságot, hogy leventefoglalkozás végett haladéktalanul jelentkezzenek a Leventeparancsnokságnál. Mindazon leventeköteles diákok és főiskolai hallgatók ellen, akik május hó 7 napjáig bezárólag a leventeparancsnokságnál nem jelentkeznek az eljárást a Parancsnokság haladéktalanul megteszi.

— **Elsőtétítés ideje.** Május hó 3 től kezdődően az elsőtétítést este fél 10 órakor kell végrehajtani és az reggel fél 5 óráig tart. Május hó 22 től július 2 ig este 10 órakor kell elsőtétíteni s ez utóbbi pontban az elsőtétítést reggel 4 óráig tart.

— **Kifogott hullá.** Kölked hátrában 50 év körüli férfi hullát fogtak ki a Dunából. A személyazonosság megállapítása során kiderült, hogy a hullá *Kövesi Péter* hartai fűtővel azonos, aki a Dunaszekcsőn elsüllyedt gróf Szapáry Gyula vontató gőzös személyzetéhez tartozott, aki a robbanás idejében mint szabadnapos kabinjában aludt s a robbanás ereje a vízbe vetette.

— **Érettségi vizsgálat.** A pécs Cisztercia gimnáziumban *Bojtár János* kitüntetéssel és *Lauly László* jelesen tette le az érettségi vizsgálatot.

— **Pénzbüntetés zsidóvagyontárgyak eltitkolása miatt.** A mohácsi m. kir. államrendőrség, mint rendőri bíróság *Dragodán Andor* mohácsi lakost 1000 pengő, *Dragodán Gyula* mohácsi lakost 2000 pengő, *dr Fischer Ernőné Dragodán Katalin* mohácsi lakost 300 pengő és *Fischer Tibor* mohácsi lakost 50 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert zsidóvagyontárgyakat megőrzés céljából nem zsidóknak adták át. Az ítélet nem jogerős. A rendőri büntetőbíróság egyidejűleg a közigazgatási eljárást is megindította elítéltek ellen.

— **Adományok a mohácsi Menekültügyi Hivatalnak.** *Fábr György* okleveles gazda herceg-szántói lakos 50 kgr. babot, 250 kgr. petrezselymet, 250 kilogr. sárgarépát, 2 1/2 mosószappant, *Eperjesy Ferenc* mohácsi lakos 10 kgr. kenyérlisztet, *Juránovics Károlyné* mohácsi lakos 8 kgr. kenyérlisztet, 2 kgr. fehér lisztet, 10 kgr. burgonyát, 1 kgr. zsírt, 1 kgr. babot, *özv. Juránovics Istvánné* 8 kgr. burgonyát, 1 kgr. babot és 1 kgr. hagymát adományoztak a mohácsi Menekültügyi Hivatal útján a kibombázottak részére. A Hivatal ez uton is köszönetet mond a nemes adakozóknak.

— **Védjük meg a takarmányokat gyujtölapok ellen.** Minden gazdának egyéni érdeke, hogy gondosan megvédje a hazai, de egyuttal hazafias kötelessége is, állatállomány szempontjából annyira fontos takarmányt az ellen-séges repülőgépek által esetleg ledobásra kerülő gyujtóbombák és gyujtóhasábok ellen. Minden gazdának fel kell készülnie, hogy tűz esetén megmenthesse lakóházát, istállóját és takarmánykészletét. A védekezésre legcélszerűbb megfelelő mennyiségű víz és száraz oltóhomok tárolása, amikkel a ledobott gyujtóbombákat és gyujtóhasábokat ártalmatlanná lehet tenni. Riadókor adjunk enni az állatoknak, mert akkor nem nyugtalankodnak. Természetesen előzőleg vezessük ki a jószágot az istállóból és köztözzük egymástól lehetőleg minél távolabbra. A lovakon éjszaka is hagyjuk rajta a kötőféket. A bikákat és idősebb bikaborjúkat jól meg kell kötözni, nehogy elszabaduljanak és bajt okozzanak. A szénát, szalmát és a kukoricaszárat minél nagyobb távolságba rakjuk egymástól, hogyha esetleg tűz támad egyik kszal meg ne gyulladjon a másiktól. A silózás igen célszerű, de jó a veremelés és zombolyozás is. Az abrakféleket ugyan-csak ne tartsuk egyhelyen, hanem megosztva tároljuk.

— **Üzleti zárórák új rendje.** A Baross Szövetség közli, hogy a Mohácsi Hirlap multheti számában közölt üzleti zárórák rendje az időközben megjelent új miniszteri rendelet következtében annyiban változik meg, hogy a fűszer és vegyeskereskedések kivételével a többi üzletek nem reggel 8 órakor, hanem 9 órakor nyitnak s nem 5 órakor, hanem fél 6 órakor zárnak.

— **Elsősegélynyújtás foszfor-sérülés esetén.** Foszfor-sérülés esetén az elsősegélynyújtást a következőképpen kell elvégezni: A gyulékony, ragadós masszát víz alatt késháttal, vagy lapokkal lakapjuk, a sérülés helyét 5 percen át 2—5 százalékos oldatban (2—5 deka rézszulfát) azaz rézgálic (1 liter vízben oldva) fürdetjük, azután 24 órára kösük be az oldattal átitatott köt-szerrel. A lekaparás után sérülés helyén esetleg még visszamaradó foszforrészeszékéket a fekete el-szineződés (rézfoszid) azonnal elárulja. Az ilyen foszfor azonban már nem füstöl, a sötétben már nem villog és további ártalmat nem okoz. Az arc sérülése esetén a sérülés helyét a leggyorsabb módon úgy kezeljük, ha fürdetés helyett azt az oldattal bőségesen átitatott kötszerrel borogatjuk mind-addig míg a seb füstölése villogása és fájdalomossága meg nem szűnik. A sérülést azután a továbbiakban az orvos ugyan-ugy kezel, mint bármely más bőrsérülést.

— **Tilos tüzet rakni az erdőben.** Erdőkben tüzet rakni, égő tárgyat, gyufát eldobni vagy tűzveszélyes világító eszközt használni szigorúan tilos. Az erdő szélétől számított száz méter távolságon belül és a tisztásokon csak írásbeli engedély alapján szabad nyílt tüzet rakni. Az erdészszemélyzet minden idegent kiutasít az erdőkből, ha a kijelölt erdei és közutakon kívül találja őket és az ellen-szegülőkkal szemben eljárás indul meg.

— **Beszolgáltatási rend az új gazdasági évben.** Az 1944/45 évi beszoolgáltatási kötelességet is az tartozik teljesíteni, aki az annak alapjául szolgáló szántó, rét, vagy legelő területen az 1944/45 évben ténylegesen gazdálkodik. A haszonbérletbe, vagy felesbérletbe kiadott terület tekintetében (legyen az szántó, rét, vagy legelő) tényleges gazdálkodónak a haszonbérlet, illetve a felesbérlet kell tekinteni, kivéve ha felesbérlet esetén a tulajdonos és bérlet a beszoolgáltatási kötelesség teljesítése tekintetében meg egyeztek. Ha az 1944/45 gazdasági évben nem az gazdálkodik, aki az 1943/44 gazdasági évben, akkor a változást 1944 május hó 15 ig szóban vagy írásban be kell jelenteni. A bejelentést a régi és új gazdálkodóknak együttesen kell megtennie, kivéve ha az új gazdálkodó az egész területet műveli és így a terület után megállapított beszoolgáltatási kötelességét magára vállalja. Ha ilyen bejelentés április 30 ig a hivatalhoz nem érkezik úgy a beszoolgáltatási kötelesség teljesítésére a tulajdonos köteles, ezért minden egyes tulajdonos a fenti ideig ha nem maga műveli 1944/45 gazdasági évben a földjét feltétlen tegye meg a bejelentést, mert május hó 15-e után érkező bejelentéseket az ügyosztály már figyelembe nem vehet. Aki az 1944/45 évben olyan rét, vagy legelőterületen gazdálkodik, mely az 1943/44 évi gazdakönyvébe nem volt felvéve köteles 1944 évi május hó 15 ig szóban vagy írásban a rét vagy legelő fekvése szerint

letékes nyilvántartó hatóságnak bejelenteni nevét, lakóhelyét a terület művelési ágát (rét, vagy legelő) fekvését, kataszteri holdakban kifejezett nagyságát. Haszonbérbe adott rét, vagy legelőterület tekintetében a bejelentés megtörténteért a tulajdonos felelős a bérlővel együtt. Ha pedig a haszonbérlet az említett időpontig nem jelentik be a rét ill. a legelő után megállapított beszolgáltatási köteleiséggel a tulajdonos lesz megterhelve.

Felesbérlet esetén a felesbérbeadó és a felesbérlet megegyezhetnek abban, hogy a felesbérletbe adott szántó, vagy rét, vagy legelő terület után megállapított beszolgáltatási köteleiséget megosztva teljesítik. Ez a megállapodás létrejöhet mind a három csoportra vonatkozólag, vagy külön a kenyérgabona, a zsír, és a szabadválasztású csoportra. A megállapodást a felesbérbeadó köteles 1944 évi május hó 15-ig szóban vagy írásban bejelenteni. Ha megállapodás nincs a felesbérbeadó ugyan csak a fenti ideig kérheti a felesbérletben adott terület után megállapított köteleességnek felele arányban való megosztását. Az írásbeli kérelemnek tartalmaznia kell a felesbérbeadó és bérlő nevét, a gazdakönyv számát a búzaegységek számát csoportok szerinti és azt, hogyan kívánják a megosztást.

— **Öngyilkosság.** Özv. *Kirchner Jánosné* mohácsszőlőhegyi lakos felakasztotta magát és meghalt. Bűncselekmény nem lévén, a pécsi ügyészség a temetési engedélyt kiadta.

— **Anyakönyvi bejegyzések** 1944. április 28-tól május 5-ig. *Születések:* Mohácsán Ilona, Gruics Szilobodán, Mészáros Mária, Marcsi Erzsébet, Virág Mihály, Sárközi Irén.

Házasságkötés nem volt. **Halálozások:** Bognár Jánosné 53 éves, özv. Fetter Jánosné 70 éves, özv. Kirchner Jánosné 76 éves, Sarlós János 49 éves, Zombori Mihályné 67 éves, Janikowszky Viktor 28 éves, özv. Gyurosovics Péterné 68 éves, Darazsac Antal 61 éves, Zsánáz Márkó 68 éves, Ivánáz Máriáné 71 éves, Hohmann István 85 éves.

SPORT.

PISE-MTE 1:1 (1:1)

Mohács. I. o. b. Vezető: Koltai. A csoport első helyezettjének mohácsi játéka pontosztoszkodást eredményezett. Mindkét csapat elégedett lehet az eredménnyel. Bár mindkettőnek voltak hatalmas kihagyott gólyezetei, az eredmény mégis igazságosnak mondható. Az időjárás nem kedvezett a labdarugásnak, mert erős szél zavarta a játékokat. Ennek ellenére az első féldő nemcsak küzdelmet, de szép játékokat is hozott. És ha a széllel szemben játszó MTE csatárok szerencsésebbek, akkor ebben a játék részben a maguk javára dönthették volna a játékokat. Sok volt a vágott labda. A szél sokszor csapta be

a játékosokat és sok volt a partra került labda. A fáradt mohácsiaknak még egyenlítőni volt erejük, de a mérkőzés két pontját nem sikerült itt tartani. A bányászok jó futballját szának. Sokszor azonban durvák. Az MTE-ből Temesi a biztos pont. Elül Német első féldőben nagyszerű volt. Karácsonyi küzdőképessége dicsérhető. Nagyon hiányzott 2 jó szélső.

Az MTE kezdi szélel szemben a játékot és rögtön támad is. Az 5-pben szögletet is rúg, elől Demhardt az oldalléc élét találja el. A 9-pben is komoly MTE gólhelyzet alakul ki. A 13-pben Német jó lövést szepven védi a kapus. Az első 15 perc az MTE fölényét mutatja. A 17-pben Fulcz rövid kirugása Stierhez kerül, aki a még vissza nem érkező kapus hálójába gólt lö. 1:0 Potyagól. A játék kiegyensúlyozottá válik.

A 31-pben Molnár jól szökik meg, de lövése mellé jut. A féldő további részében inkább a vendégek támadnak, de szögletűgásokon kívül mást nem érnek el. Fordulás után változó játék alakul ki. A szél sokat zavarja a játékokat. A 20-pben Német jó labdáját kapja Molnár, de gól most sem lesz belőle. Közben a PTSE is veszélyes, de a védelem szilárd. 36-pben kapu előtti kavargásnál Karácsonyi a kapus mellett kiegyenlítő 1:1. Az utolsó 9 perc izgalmas kemény játékkal telik el. A bányászok erősen ostromolnak, a szerencse is segíti a hazaiakat. Közben Molnár meg is sérül, de az eredmény nem változik.

Leventéink vasárnap délután 3 órai kezdettel játszó első tavaszi bajnoki mérkőzésüket Vilány jóképességű levente labdarúgóival.

Vasárnap az MTE szabadnapos, mert a vasárnapra kisorolt PCSE II. elleni mérkőzés elmarad Pélmónostor visszalépése folytán. Mohács megkapta a 2 pontot.

A húsvétkor elmaradt PEAC elleni bajnoki mérkőzést május 18-án játsszák le Mohácson.

— **Mestervizsgák.** Mestervizsgákat tettek multnegyedben *Keller Ádám* mohácsi lakos a kádár-*iparból, Wertmüller Károly* és *Schum Antal* németbolyi lakosok a géphurkoló, *Leibhauser József* szebényi lakos a köteles, *Tamási Ferenc* beremendi lakos a mérszáros és hentes, *Visztler Borbála* pécsvárad, *Zettl Mária* kisköszegi lakosok a nőiszabó, *Balogh Béla* vörösmarti lakos a sütőiparból.

Felölősszerkesztő:
DR SZKLADÁNYI LÁSZLÓ
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR

Legújabb vasuti

menetrend

KAPHATÓ:
FRIDRICH OSZKÁR
könyv- és papírkereskedésében

Házmestert
KERESÉK, akinek megfelelő lakást adhatok.

Német Géza
Mohács, Kossuth L. u. 45.

Előhegyen 655 □ öl

szőlő présházzal
ELADÓ.
Cím a kiadóhivatalban.

SALAK kapható

Mohácsi Malomipar r. t.

OMNIA FILMSZINHÁZ

Május hó 5—6—7—8

Szücs Mara
házassága

Május 9—10

Hulló bilincsek

MEGHÍVÓ

Az Alt Gyula Bőrgyár és Kereskedelmi Részvénytársaság

RENDKÍVÜLI KÖZGYŰLÉSÉT

1944. évi május hó 23-án délután 17 órakor tartja a mohácsi Takarékpénztár helyiségében, melyre a t. Részvényeseket tisztelettel meghívja.

Mohács, 1944. évi május hó 4.

Az Igazgatóság

TÁRGYSOROZAT:

- 1.) 2 részvényes megválasztása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
- 2.) Az alapszabályok 24 §-nak módosítása Alt Gyulánéknak az igazgatóságból történt kiválása miatt a cégjegyzés megváltoztatása.
- 3.) 3 Igazgatósági tag megválasztása 5 évre.
- 4.) 2 esetleg 4 felügyelő bizottsági tag megválasztása 3 évre.
- 5.) Esetleges indítványok.

JEGYZET: Az alapszabályok 15 § értelmében minden részvényes, aki a közgyűlésen résztvenni kíván tartozik részvényeit vagy azt igazoló iratait az Alt Gyula Bőrgyár pénztáránál a közgyűlés megtartása előtt 3 nappal betétbe behelyezni.

Hivatalos gabonaárak

1944 május hóban:

Buza	44.25 P
Rozs	41.25 P
Takarmányárpa	40.25 P
Sőrárpa	44.25 P
Zab	44.25 P
Csöves tengeri	— P
Morzsol tengeri	36.— P
Bab, fehér	80.— P

Molyzsák

Fridrich Oszkár
könyvkereskedő, Mohács

KOCSIST

felveszünk azonnali belépésre.
Zeitvogel Gépgyár

Keresek

irodakisasszonyt

malom-irodai gyakorlattal.
Cím a kiadóban.

ELADÓ békebeli, még nem használt

sátorponyva

5x6 méteres sátorfával.
Tomori utca 5. szám alatt.

Nagy ipari vállalat volt

őskeresztény főkönyvelője

elsőrendű könyvelési és adóügyi szakember elvállalná kereskedelmi és iparüzemek, valamint gazdaságok könyvelésének irányítását és adómérlegeinek elkészítését.

Címe: *Zeitvogel Gépgyárban* meg tudható.

ZRINYI UTCA 17. számú

ház eladó.

Érdeklődni lehet: *Húsz Istvánnal.*

Eladó szőlőkaróanyag a Hecsegszabari Uradalmi Erdőben. Érdeklődni lehet ugyanott.

ELADÓ egy villanymotor darálóval és körfűrésszel, egy benzinmotor darálóval.

Érdeklődni: *Felső-Dunasor 30.*

Pk. 1201/1944. sz.

Vh. 113/1944. sz.

Árverési hirdetemény.

Dr. Zakariás Nándor pécsi (Mór utca 2/a sz.) ügyvéd végrehajtató javára mohácsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 4800 pengő tökéövetelés és járulékaik erejéig a pécsi kir. törvényszék 2427/1943. számú végzésével elrendelt közbiztosítással fogantatosítandó kielégítési végrehajtás folytán az 1944. évi március hó 31. napján lefoglalt és 4931 P-re becsült ingóságokat, közöttük üzleti berendezés, rövidáru Mohácson, II. Lajos u. 2. szám alatt, folytatólag Jókai Mór u. 2. szám alatt, Szentháromság u. 5. szám alatt és Korsós utca 1. szám alatt

1944. évi május hó 20. napjának délelőtt 10 órájára

ezzel kitűzött bírói árverésen a legtöbb igérőnek készpénzfizetés ellenében, azonban a becsár ^{2/3} részénél nem alacsonyabb vételárban el fogom adni. A szakértői becslés elrendelése esetén a Te. 74. §-a az irányadó.

Mohács, 1944. évi április hó 17.

Nagy Lajos
kir. járásbírói végrehajtó.